

II. Rákóczi Ferenc Irodalmi és Műveltségi Csapatverseny

2017

I. forduló

FELADATLAP

elkészítési idő: 60 perc
csapatlétszám: 3 fő

1. Az alábbi mondatok Mikes Kelemen életének egy-egy állomását összegzik. Tedd időrendi sorrendbe őket!

7 pont

A hön szeretett Erdély viszontlátására lehetősége nyílt, amikor az újabb oszmán-Habsburg háborúban Rákóczi József elvállalta a bujdosók maradékának vezetését. A hadjárat sikertelen volt.	A
A Porta básbugnak – azaz a kuruc emigránsok előljárójának – nevezte ki, és őt küldte követségbe a moldvai és havasalföldi fejedelmekhez. Bár a megerőltető utazás kis híján Mikes halálát okozta, legalább a távolból megláthatta Erdély hegyeinek körvonalait.	B
A szultán az emigránsokat a Márvány-tenger partján fekvő Rodostó – ma: Tekirdag – városába internáltatta.	C
Bercsényi Mikes Kelemen szerelmét, Kőszeghy Zsuzsannát vette a feleségül.	D
Boér Ferenc hatására Mikes hamarosan katolizált, és a kuruc szabadságharc zászlaját kibontó II. Rákóczi Ferenc apródjai közé került.	E
Egy pestisjárvány során – az utolsó kuruc bujdosók egyikeként – ő is távozott az élők sorából.	F
III. Ahmed szultán meghívására a kuruc emigráció Gallipoliba utazott, a hazatérés reményében pedig Mikes Kelemen is a fejedelemmel tartott	G
Mikes Kelemen két évet töltött Lengyelországban, majd évekig Párizs vendégszeretetét élvezte, ahol megismerkedhetett a kortárs francia kultúrával, különösképpen az irodalommal.	H

A mondatok időrendi sorrendje:

E							
----------	--	--	--	--	--	--	--

2. Keresztrejtvény

13 pont

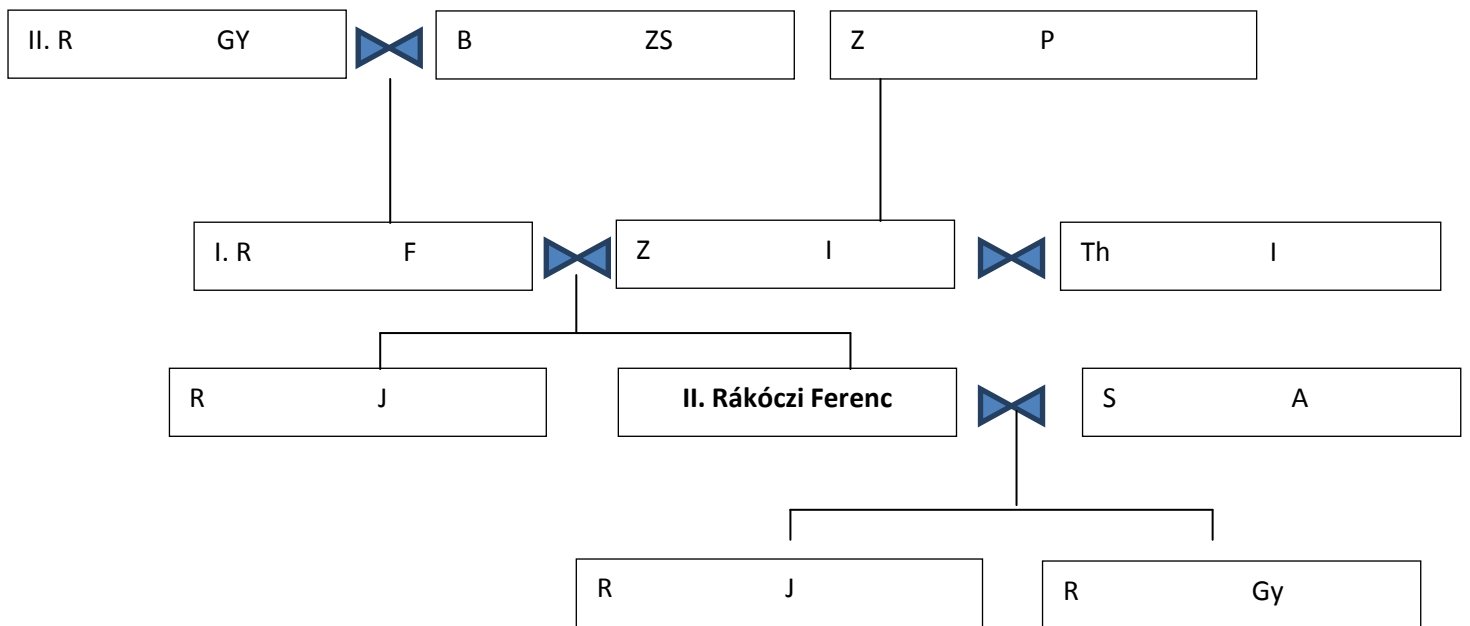
			<i>1.</i>								
				<i>2.</i>							
				<i>3.</i>							
	<i>4.</i>										
	<i>5.</i>										
<i>6.</i>											
	<i>7.</i>										
		<i>8.</i>									
	<i>9.</i>										
				<i>10.</i>							
	<i>11.</i>										
<i>12.</i>											

1. A fejedelem hitvesének második keresztneve.
2. Munkács hős asszonyának keresztneve.
3. A fejedelem sírja itt található.
4. A fejedelem kortársának, Oroszország cárijának keresztneve.
5. Itt született a fejedelem.
6. A Rákóczi-család egyik legfőbb várának, országgyűlés helyszínének neve egyszerűen, rövidebb formában.
7. Itt raboskodott Rákóczi, de családjának több tagja is megjárta ezt a hírhedt császári börtönt (Bécs.....).
8. A fejedelem nővérének keresztneve.
9. A fejedelem horvát nagypapjának keresztneve, aki a *Szigeti veszedelem* szerzőjének öccse volt; egy leleplezett összeesküvés okán kivégezték.
10. A fegyverletétel helyszíne.
11. A fejedelem mostohaapjának keresztneve.
12. A fejedelem gyermekkori tanítójának vezetékneve.

A függőleges oszlop megfejtése:

3. Egészítsd ki a fejedelem hiányos családfáját!

10 pont

4. Rákóczi-arcképcsarnok. Kiket ábrázolnak az alábbi – egykorú vagy későbbi – festmények? Vigyázz, egyvalaki kétszer is szerepel! 6 pont/

név:

név:

név:

név:

név:

név:

5. A következő fejezetek Herczeg Ferenc *Pro libertate* című regényére vonatkoznak.

16 pont

„Azt neked hiába magyaráznám, Xandi, úgy sem értenéd meg, mert politika. Elég annyi: Máli révén Rágoczi rokonságba kerül Liselotte-tal, és Liselotte révén a francia királlyal, és attól a bécsi udvar fölmászik a falra.”

1. Kicsoda Máli?
2. Kicsoda Rágoczi?
3. Ki ekkor a francia király?
4. Ki ekkor a bécsi császár?

Mely megye örökös főispánja volt Rákóczi?

Kivel találkozott Rákóczi Ferenc a vármegye ünnepi közgyűlésén, illetve a nagysárosi lakomán, aki később fontos szerepet játszott az életében?

.....

Milyen ajánlattal érkezett Rákócziné Bécsből a fejedelemhez?

.....
.....
.....

Rákóczi mely hadvezéreivel találkozott a fejedelemasszony Pozsonytól Nyitraújlakig?

.....
.....

„Édes nemzetem, hát ezt érdekeltem minden fáradozásomért? Ezt érdekeltem bujdosásomért? Életemet, véretem, minden vagyonomat neked szenteltem. Feleségemet, gyermekeimet, minden szerencsémét megvettem...”

1. Melyik országgyűlésen hangzottak el ezek a szavak?
2. Ki mondta a fenti idézetet?
3. Milyen minőségben voltak jelen ott Rakovszky Menyhért és Okolicsányi Kristóf?
.....
4. Mi lett a sorsuk?
5. Mely híres mondás hangzott el ezen az országgyűlésen?
.....

6. Mely műből származnak az alábbi idézetek? Nevezd meg a szerzőt és a címet! 10 pont/

<p>A</p> <p>Zágon felé mutat egy halovány csillag, Hol a bércek fején hókorona csillog S a bércek aljában Tavaszi pompában Virágok feselnek... Erdély felé mutat, hol minden virágon Tarka pillangóként első ifjúságom Emléki röpködnek.</p>	szerző:
	cím:
<p>B</p> <p>Harcoltam én a hazáért, Istenért és szabadságért. Búval eszem most kenyerem; Bujdosó lett énbelőlem.</p> <p>Ihol késő most bánkódni, A harc után hadat vágni. Megyek messze Rákóczival, Szívem tele bajjal, búval.</p>	szerző:
	cím:
<p>C</p> <p>Amitől tartottunk, abban már benne vagyunk. Az Isten árvaságra téve bennünket, és kivéve ma közüllünk a mi édes urunkot és atyánkot, három óra után reggel. Ma nagypéntek lévén, mind a mennyei, mind a földi atyáinknak halálokat kell siratni. Az Isten mára halasztotta halálát urunknak azért, hogy megszentelje halálának áldozatját annak érdemével, aki ma megholt értünk. Amicsoda életet élt, és amicsoda halála volt, hiszem, hogy megmondották nékie: ma velem lész a paradicsomban.</p>	szerző:
	cím:
<p>D</p> <p>Kérdezősködék a beteg felől, fölvezették hozzá, bement, ott találta az ágyon fekve, odament hozzá, leült az ágya mellé, mondá neki, hogy hallotta nagybeteg voltát, s nem állhatta meg, hogy félretéve minden pártvillongást, atyafiságos érzelemből el ne jöjjön hozzá beteglátogatóba. A beteg ember azt rebegte rá, hogy az Isten áldja meg érte, bizony nagy jót cselekedett vele.</p>	szerző:
	cím:
<p>E</p> <p>Hej, Rákóczi, magyarok vezére, Bercsényi, Országunk fejedelme vezére: Thököli! Hová lettek, hová mentek, Országunknak híres-jeles Magyar vezéri?</p> <p>Oh! égre kiáltó vétek, hogyha képzelem: Országából elbújdosott a jó fejedelem! Nem képzelem, nem is vélem, Más országnak királyánál Helyét ne lelje!</p>	szerző:
	cím:

8. Az alábbi feladatok a korról szóló novellákra vonatkoznak. Nevezd meg a szerzőket! Írj egyes szám első személyben a szereplő nézőpontjából a megadott témáról 4-5 mondatot!

12 pont

a)

Mű: : *A huszti beteglátogatók*

Szereplő: Tallósy uram, a labanc várkapitány

Téma: Hogyan kúráltak ki Huszt várából?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b)

Mű: : *A kóchuszár*

Szereplő: együgyű Mike

Téma: Milyen kuruc vált belőlem?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c)

Mű:: *A kis kuruc*

Szereplő: Törökverő Magyar Balázs

Téma: Az én hőstetem

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

d)

Mű:: *A rodostói kakukk*

Szereplő: a deák

Téma: Mindent megteszek a fejedelemért

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Az alábbi megállapítások két személyre vonatkoznak, de össze vannak keverve. Rendeld a nevekhez a megfelelő megállapítások betűjelét!

8 pont

történelmi személy neve	a megállapítások betűjelei			
<i>Károlyi Sándor</i>				
<i>Bercsényi Miklós</i>				

1703 tavaszán aztán, miután a korábban Brezánba látogató Esze Tamás a Tiszaháton kibontotta a kuruc felkelés zászlaját, a gróf jelentős lengyel segítséggel tért vissza Magyarországra.	A.
A gróf életében a vízváltó az 1696-97-es esztendő volt, ebben az időszakban barátkozott össze ugyanis az új sárosi főispánnal, II. Rákóczi Ferencel.	B.
A környező erdőségekben és mocsarakban bujkáló elégedetlenek aztán 1697-ben fegyveres felkelést robbantottak ki a Hegyalján, melynek leverésében a fiatal főispán is szerepet vállalt.	C.
Az akkor még zömmel jobbágyi erőkre támaszkodó Rákóczi nagyon megörült az ő érkezésének, és rögtön kinevezte őt „a mezei hadak generálisának.” 1704 elején így ő kapta meg a Dunántúl meghódításának a feladatát.	D.
Az arisztokrata politikus nevéhez fűződik a Rákóczi-szabadságharcot lezáró szatmári béke megkötése, ami a mai napig a magyar történelem egyik legvitatottabb szerződésének számít.	E.
I. Lipót politikájából kiábrándulva a dinasztia elleni felkelés egyik fő értelmi szerzője lett, a bukás után pedig az emigrációban is kitartott legjobb barátja mellett.	F.
Egyéni sikerei mellett ugyanakkor jelentős érdemeket szerzett a hosszú háborút követő újjáépítési munkálatokban, birtokain nagyarányú telepítéseket hajtott végre, miközben iskolákat, templomokat és kórházakat alapított.	G.
Ő próbálta meg tető alá hozni Rákóczi lengyel királyságát, ám erőfeszítései nem jártak sikerrel.	H.

Pontozólap:

feladat	elérhető pontszám	elért pontszám
1.	7	
2.	13	
3.	10	
4.	6	
5.	16	
6.	10	
7.	8	
8.	12	
9.	8	
összesen:	90 pont	